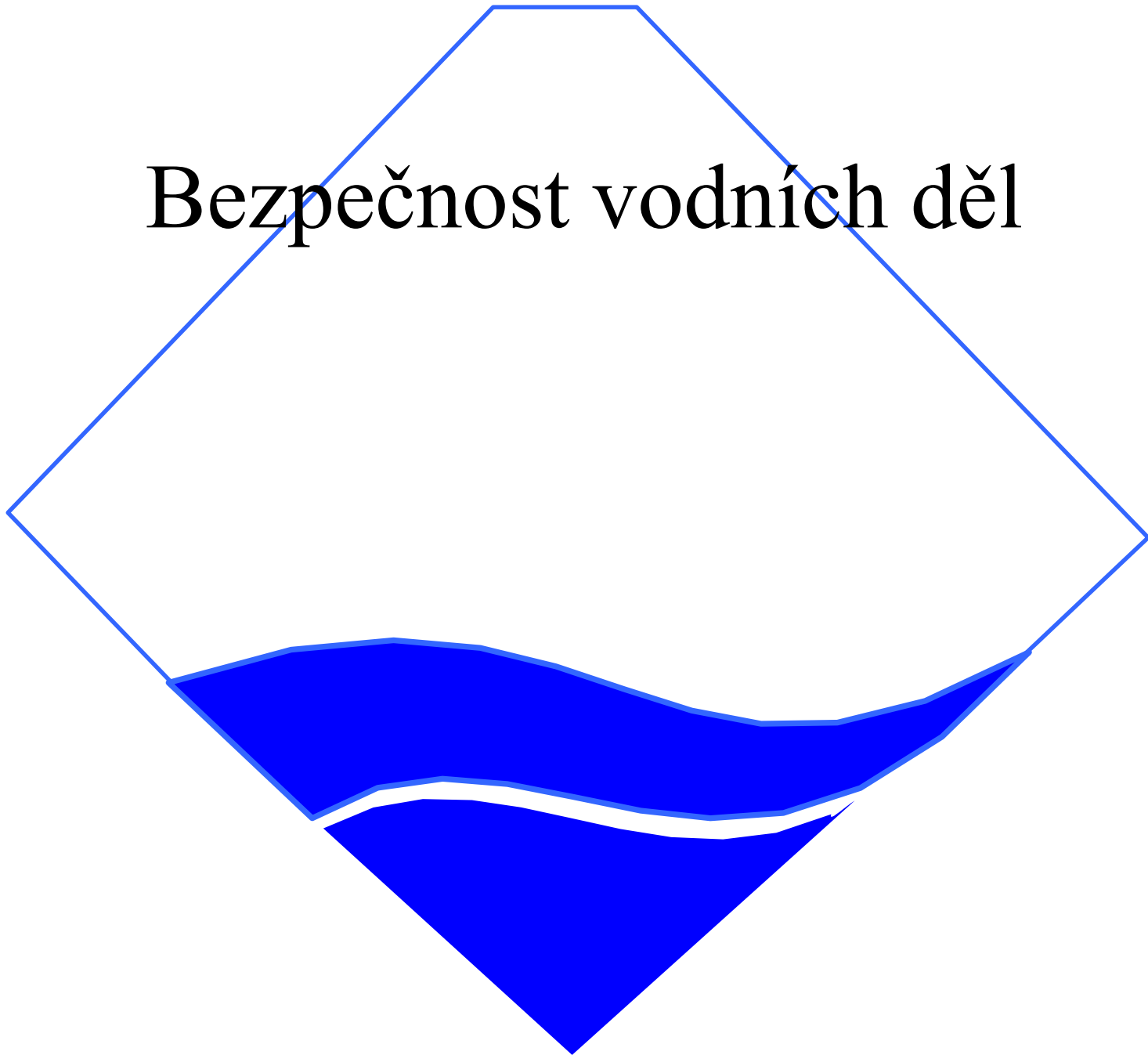

Bezpečnost vodních děl

Aktualizace zákona:

Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách (vodní zákon), v platném znění.

Vyhláška MZe ČR č. 471/2001 Sb., o technickobezpečnostním dohledu nad vodními díly, ve znění vyhlášky č. 255/2010 Sb.

Povinnosti vlastníků a stavebníků vodních děl na zajištění bezpečnosti vodního díla a stanovení území potenciálně ohroženého vodním dílem jsou definovány hlavně v §59, §61, §69, - §75, §84 a podrobněji jsou rozvedeny v dalších zákonných a podzákonných předpisech.

Novela vyhlášky č.471/2001 Sb. nově stanoví povinnost vlastníka zajistit vypracování posudku o potřebě, popřípadě návrhu podmínek provádění technickobezpečnostního dohledu (TBD) a k zařazení vodního díla do **kategorie** podle §61, odst. 4, zákona č. 254/2001 Sb., o vodách **již ve fázi přípravy DUR, v případě KPS při zpracování Plánu společných zařízení.**

Ze zařazení díla do kategorie III. – I. vyplývají povinnosti vlastníka na doplnění dokumentace vodního díla o stanovení území zasaženého zvláštní povodní a také požadavek na doplnění **DSP** o projekt zařízení pro pozorování a měření.

Zvláštní povodně – změna zákona v návaznosti na zákony krizového řízení

Podle §107 odst.y) krajský úřad vyžaduje od vlastníků těchto děl stanovení velikosti , objemu a rozlivu zvláštních povodní a jejich zpracování do dokumentace vodního díla § 84 odst 2.

Zpracování těchto údajů doporučujeme zajistit již po zařazení vodního díla do kategorie III, nebo vyšší, neboť v souladu s metodickým pokynem je nutné stanovit výši potenciálu škod **P** po zpracování údajů průlomové vlny a území zasaženého zvláštní povodní.

Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách (vodní zákon), ve znění zákona č. 150/2010 Sb.:

Pro zajištění bezpečnosti vodního díla a území potenciálně ohroženého vodním dílem jsou stanoveny povinnosti vlastníků a stavebníků vodních děl hlavně v §59 , §61, §69, - §75, §84 a podrobněji jsou rozvedeny v dalších zákonných a podzákonných předpisech.

Např :

Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému,

Vyhláška MZe ČR č. 471/2001 Sb., o technickobezpečnostním dohledu nad vodními díly ,

Vyhláška MV ČSR č. 328/2001Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému,

ve znění pozdějších předpisů

Rozsah technickobezpečnostního dohledu, včetně požadavků na stanovení velikosti , objemu a rozlivu zvláštních povodní a jejich zapracování do dokumentace vodního díla vyplývá ze zařazení vodního díla to kategorie.

KATEGORIZACE VODNÍCH DĚL

(k §4 vyhlášky č.471/01Sb. o TBD ve znění vyhl. 255/10 Sb.)

NEBEZPEČÍ PRO ÚZEMÍ NA TOKU POD VODNÍMI DÍLY VYPLÝVÁ Z :

**Samotné existence vodního díla, které zadržuje vodu,
Technického stavu díla a z pravděpodobnosti jeho protržení**

K minimalizaci rizika slouží řada opatření v zákonných, technických a technickoorganizačních předpisech

Všechna vodní díla nejsou stejná → požadavky na zajištění jejich bezpečnosti proto musí být odstupňovány

K tomu slouží kategorizace na základě kvantifikace možných škod :

Ohrožení lidských životů

Přímé škody na vodním díle

Přímé škody na toku pod dílem

Nepřímé škody v území pod dílem

Ztráty užítku vyřazením díla z provozu

Kategorie je navrhována podle kritérií z přílohy č.1 vyhlášky a po stanovení bodové hodnoty **potenciálu škod**

Pracovní postup při kategorizaci odpovídá pro zaručení co největší objektivity a srovnatelnosti přijatým standardním postupům

Vodní díla jsou zařazována do kategorie I. – IV.

Návrh kategorie je obsahem odborného posudku

Základní principy kategorizace

Nebezpečí pro třetí strany na dolním toku pod dílem vyplývají

- a) Z existence vodního díla – potencionální nebezpečí
- b) Z technického stavu díla a pravděpodobnosti jeho protržení

Kategorizace vodních děl v ČR je založena výhradně na kvantifikaci potencionálního nebezpečí vyplývající s existence díla. Kvantifikace je stanovena t.zv. potenciálem škod **P**

- a) Potenciál škod je suma ztrát a škod přímých i následných včetně ohrožení lidských životů na díle samém a v území pod ním.
- b) Je určen na základě účinků průchodu průtokové vlny při protržení hráze za plného vzduť vody v nádrži.

h	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Q	2	10	27	56	98	155	228	319	428	557	706	878	1072

- c) Hodnocení škod je prováděno až do míst kde průlomový průtok klesne na úroveň Q_{100} .

POSUDEK S NÁVRHEM ZAŘAZENÍ VD DO KATEGORIE

POSUDEK

o potřebě, popřípadě návrhu podmínek provádění technickobezpečnostního dohledu (TBD) a k zařazení vodního díla do kategorie podle §61, odst. 4, zákona č. 254/2001 Sb., o vodách.

VODNÍ DÍLO VD RN NA DOUBRAVĚ Ř.KM 73,570

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Kraj:	Vysočina
Okres:	Havlíčkův Brod
Vodoprávní úřad:	MěÚ Chotěboř
Obec:	Sobiňov
Vodní tok:	Doubrava
Číslo hydrologického pořadí povodí:	1-03-05-0050
Druh a typ díla:	Zemní hráz, průtočná
Účel:	PPO
Vlastník:	Obec Sobiňov, č. popisné 200, Sobiňov 582 62
Stavebník:	Obec Sobiňov, č. popisné 200, Sobiňov 582 62

1. identifikační údaje

2. návrh na zařazení VD do kategorie (I. až IV.)

Výše uvedené vodní dílo, určené ke vzdouvání nebo zadržování vody navrhujeme na základě ustanovení § 61, odst. 2 a 4, zákona č. 254/2001 Sb., o vodách, zařadit do

III. kategorie.

3. odvolání na zákonné předpisy a použité metodiky

ZDVOVDNENÍ

Kategorie byla navržena podle kritérií, uvedených v příloze č.1, vyhlášky č.471/2001 Sb., o technickobezpečnostním dohledu nad vodními díly, ve znění vyhlášky č. 255/2010 Sb. a po stanovení potenciálu škod postupem, uvedeným v Metodickém pokynu č.1/2010 MZe ke zpracování posudků pro zařazení vodního díla do kategorie z hlediska technickobezpečnostního dohledu s návrhem podmínek provádění dohledu vydaným pod č.j. 37380/2010-15000 v prosinci 2010. Potenciál škod vyjadřuje součet bodového ohodnocení možných škod, ke kterým by došlo, pokud by vodní dílo havarovalo (došlo by k protřetí vzdouvací konstrukce) při plném vzduší v nádrži: Do těchto škod byly zahrnuty ztráty a ohrožení lidských životů, přímé škody na díle a v území na toku pod ním, ztráty způsobené jeho vyřazením z provozu a další neptímé škody.

Posudek byl vypracován v souladu s § 61, odst. 9 a 10 zákona č.254/2001 Sb., o vodách odborně způsobilou osobou pověřenou MZe ke zpracování posudků pro zařazení vodních děl do kategorií z hlediska TBD. Posudek slouží pro potřeby vodoprávního úřadu, jehož samostatné rozhodnutí o rozsahu a podmínkách provádění TBD a o zařazení určeného vodního díla do kategorie je zpravidla součástí řízení o povolení jeho stavby nebo změny. Pravomocné rozhodnutí vodoprávního úřadu bude rozesláno na vědomí ústřednímu vodoprávnímu úřadu a zpracovateli posudku doporučeným dopisem. Vstupní údaje pro pracovní postup při stanovení potenciálu škod a návrhu kategorie jsou shrnuty do standardně vedeného dotazníku uloženého u zpracovatele posudku, z něhož uvádíme:

POSUDEK S NÁVRHEM ZAŘAZENÍ VD DO KATEGORIE

VODNÍ DÍLA - TBD a.s.

4. technické údaje

VD RN na Doubravě ř.km 73,570 (k.ú. Sobiňov, kraj Vysočina)

Plocha povodí k profilu díla: 40,82 km² (z projektu)
N - leté průtoky: $Q_{100} = 43,5 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$ (z projektu)

Rozdíl mezi korunou hráze (případně max. možnou hladinou vody) a terémem při vzdušni patě hráze (příp. hladinou dolní vody): 5,6 m (z projektu)

Maximální možný objem vody v nádrži: 515 000 m³

Rozhodující (modifikovaný) průtok při havárii díla: 130 m³·s⁻¹

Ohrožené obyvatelstvo žijící v území na toku pod vodním dílem: 15 osob

Další údaje:

V případě havárie díla vznikne průlomová vlna, která bude postupovat údolím potoka, v km 2 bude zadržena násypem silnice II tř. č 345 po ucpání mostního profilu dojde k zatopení cca 10 – 12 domků. Po přelítí silnice bude již transformovaná vlna postupovat dále, v km 2,6 dojde částečnému ucpání mostního profilu a vzduší vody násypem železnice. Dále bude vlna postupovat úzkým údolím Doubravy. V km 6,4 přelije silnici III. tř. a zasáhne stavbu Dolního Mlýna. K utlumení vlny na Q_{100} dojde v km 7,1, kde již dojde k částečnému rozlívání do inundace. Dojde ke škodám na díle samotném, ohrožení lidských životů, k poškození cca 10 – 12 domů 2 silničních mostů a 1 železničního, krátkodobému přerušení dopravy na silnici II a III. tř., železnici a ke škodám na bezprostředním okolí Doubravy, délce cca 7 km.

5. popis škod při havárii a bodové hodnocení

Požadavek na zabezpečení díla při povodni:

Ve smyslu vyhlášky č. 590/2002 Sb., o technických požadavcích na vodní díla, v platném znění je při výstavbě nového nebo změně stavby stávajícího díla nutné zabezpečit toto dílo při povodních s dobou opakování nejméně 1000 let. Použití povodně s kratší dobou opakování je nutno doložit podrobným výpočtem a řádně zdůvodnit. Podrobné jsou podmínky uvedeny v ČSN 752935 Posuzování vodních děl při povodních.

Potenciál škod: P = 32,3 bodů

6. stanovení základního rozsahu TBD a stanovení doplňujících podmínek TBD

Podle § 3 vyhlášky č. 471/2001 Sb. patří vodní dílo „VD RN na Doubravě ř.km 73,570 (k.ú. Sobiňov, kraj Vysočina)“ mezi určená vodní díla, která podléhají TBD. Jeho základní rozsah a četnost provádění jsou stanoveny rovněž touto vyhláškou a vyplývají z § 62 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách. Další podmínky není třeba doplňovat.

29.8.2014

Vypracoval: Ing. Stanislav Žatecký

Za VODNÍ DÍLA - TBD a.s.:
Ing. Miloš Sedláček
ředitel a prokurista

7. upozornění na pravomocné rozhodnutí vodoprávního úřadu

Zařazení díla do kategorie

$P < 15$ IV kategorie

$15 < P < 200$ III kategorie

$200 < P < 1500$ II kategorie

$P > 1500$I kategorie

Při odhadu potenciálu škod se posuzuje současný stav zástavby a dalších rozhodných skutečností na dolním toku.

Je-li součástí díla více samostatných objektů navrhuje se pro celé dílo kategorie podle nejvýznamějšího objektu, u ostatních objektů se uvede jaké kategorii má odpovídat provádění TBD.

O zařazení vodního díla do kategorie rozhoduje vodoprávní úřad ve správním řízení na základě posudku.

Kategorie vodního díla	Pravděpodobné škody při hypotetické havárii vodního díla	Hodnotící hlediska podle potenciálního rozsahu škod při hypotetické havárii vodního díla		Požadovaná míra bezpečnosti VD	
		Potenciální rozsah celkových škod	Uvažované ztráty lidských životů	p = 1/N	N [let]
I.	velmi vysoké	mimořádně vysoké ekonomické škody, škody na životním prostředí a sociální dopady v rozsahu státu	Ztráty lidských životů se předpokládají	0,000 1	10 000
II.	vysoké	vysoké ekonomické škody, škody na životním prostředí a sociální dopady v rozsahu regionu, případně státu	Ztráty lidských životů se předpokládají	0,000 1	10 000
			Ztráty lidských životů jsou nepravděpodobné	0,000 5	2 000
III.	střední	značné ekonomické škody, škody na životním prostředí a sociální dopady v rozsahu regionu	Ztráty lidských životů se předpokládají	0,001	1 000
			Ztráty lidských životů jsou nepravděpodobné	0,005	200
IV.	nízké	nízké ekonomické škody, škody na životním prostředí a sociální dopady lokálního rozsahu	Předpokládají se ojedinělé ztráty lidských životů	0,005	200
			Ztráty lidských životů jsou nepravděpodobné	0,01	100
			Ztráty lidských životů jsou nepravděpodobné	0,05	20
		nízké ekonomické škody pouze u vlastníka VD, ostatní škody jsou nevýznamné			

VD Vladislav, přehledná situace měř: 1 : 50 000

Vliv nově vybudovaného VD na zařazení starších vodních děl do kategorie

VD Valdíkovo – III kat – 18 bodů

VD Opatský – III kat – 16 bodů

VD Vladislav – IV kat – 14 bodů

(4) Při provádění technickobezpečnostního dohledu je vlastník, případně stavebník vodního díla zařazeného do I. až IV. kategorie povinen

- a) určit fyzickou osobu odpovědnou za technickobezpečnostní dohled a oznámit její jméno, příjmení, adresu bydliště, popřípadě pracoviště a číslo telefonu příslušnému vodoprávnímu úřadu; u vodního díla I. a II. kategorie jej ohlásit i pověřené odborně způsobilé právnické osobě (§61 odst.9), která na dané stavbě provádí technickobezpečnostní dohled,
- b) přizvat příslušný vodoprávní úřad k prohlídce vodního díla, a to nejméně u staveb I. kategorie jedenkrát ročně, u staveb II. kategorie jedenkrát za 2 roky, u staveb III. kategorie jedenkrát za 4 roky a u staveb IV. kategorie jedenkrát za 10 let,
- c) podávat zprávy o výsledcích technickobezpečnostního dohledu v termínech podle písmene b) nebo, nastaly-li mimořádné okolnosti dotýkající se bezpečnosti vodního díla, příslušnému vodoprávnímu úřadu; u staveb I. a II. kategorie za-jistit jejich předložení prostřednictvím pověřené odborně způsobilé právnické osoby.

Shrnutí povinností vlastníků:

TBD nad VD I. a III. kat. – musí být vždy pověření MZe

TBD nad VD I. a II. kat. – musí provádět prostřednictvím pověřené osoby i když je sám pověřen

TBD nad VD IV. kat. – není potřeba pověření MZe

TBD nad VD III. kat. – pokud vlastník provádí sám – musí být pověřen MZe

Zpracování posudků pro VD I. až IV. kategorie – musí být vždy pověření MZe

Zvláštní povodeň

Zvláštní povodeň je (ve smyslu § 64 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách) povodeň způsobená poruchou vodního díla nebo nouzovým řešením kritické situace na vodním díle.

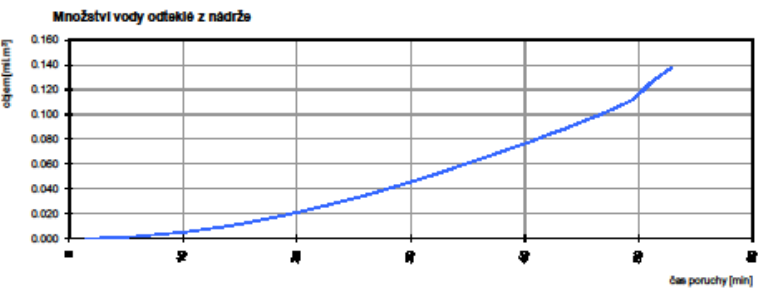
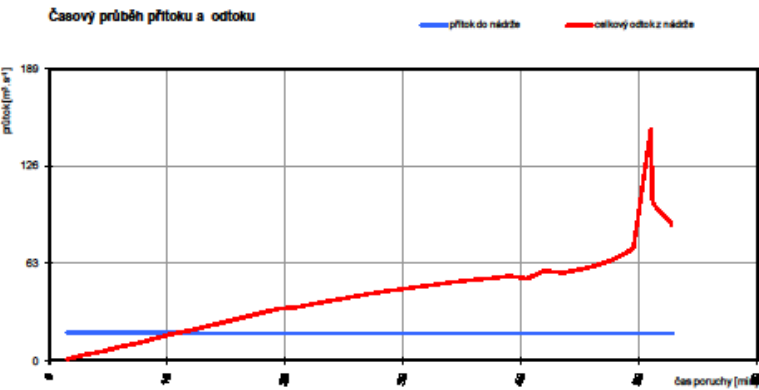
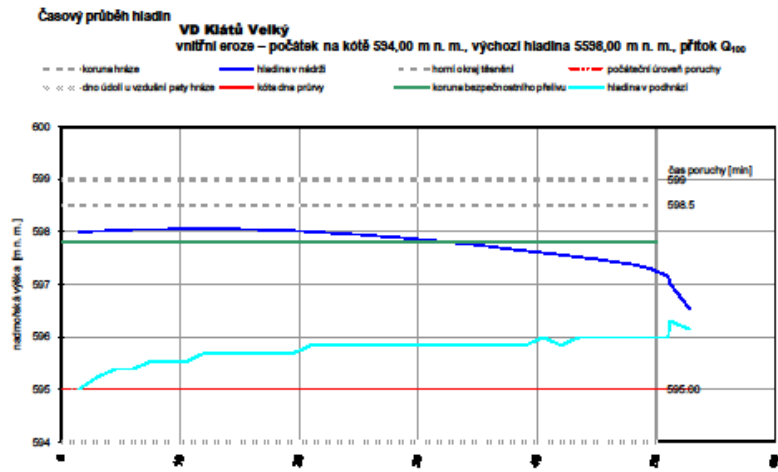
Typy zvláštních povodní.

1. narušení vzdouvacího tělesa vodního díla (ZPV 1)
2. poruše konstrukcí bezpečnostních a výpustných zařízení vodního díla (ZPV 2)
3. nouzovém řešení kritických situací z hlediska bezpečnosti vodního díla (ZPV 3).

ZPV 1

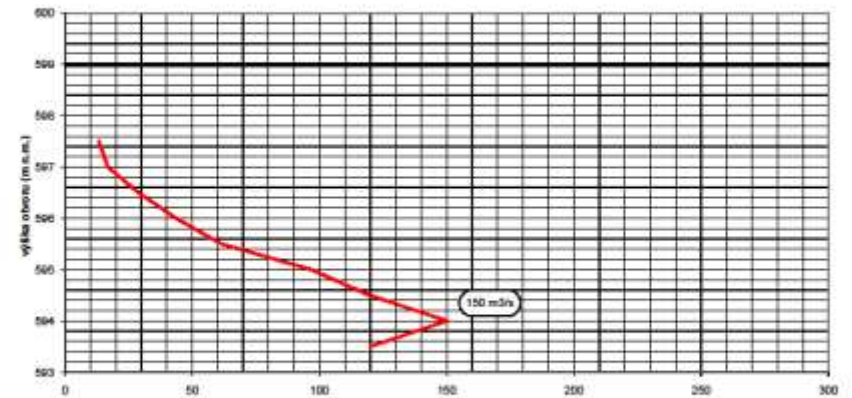
- a) Porušení tělesa hráze přelitím
- b) Porušení tělesa hráze vnitřní erozí
- c) Prolomení podloží hráze
- d) Porušení stability hráze, zemětřesení
- e) Porušení hráze v důsledku mimořádné události

Příklad vývojových diagramů zvláštní povodně typu ZPV 1, prolomení hráze vnitřní erozí

VD KLÁTŮ VELKÝ

VD Klátů Velký - průtokové vlny
 hodnoty max. přítoku při počátečním otvorení na zvolené úrovni

VODNÍ DÍLA - TBD a.s. Praha, prac. Brno

Příloha č. 4

Pocheň - 1996

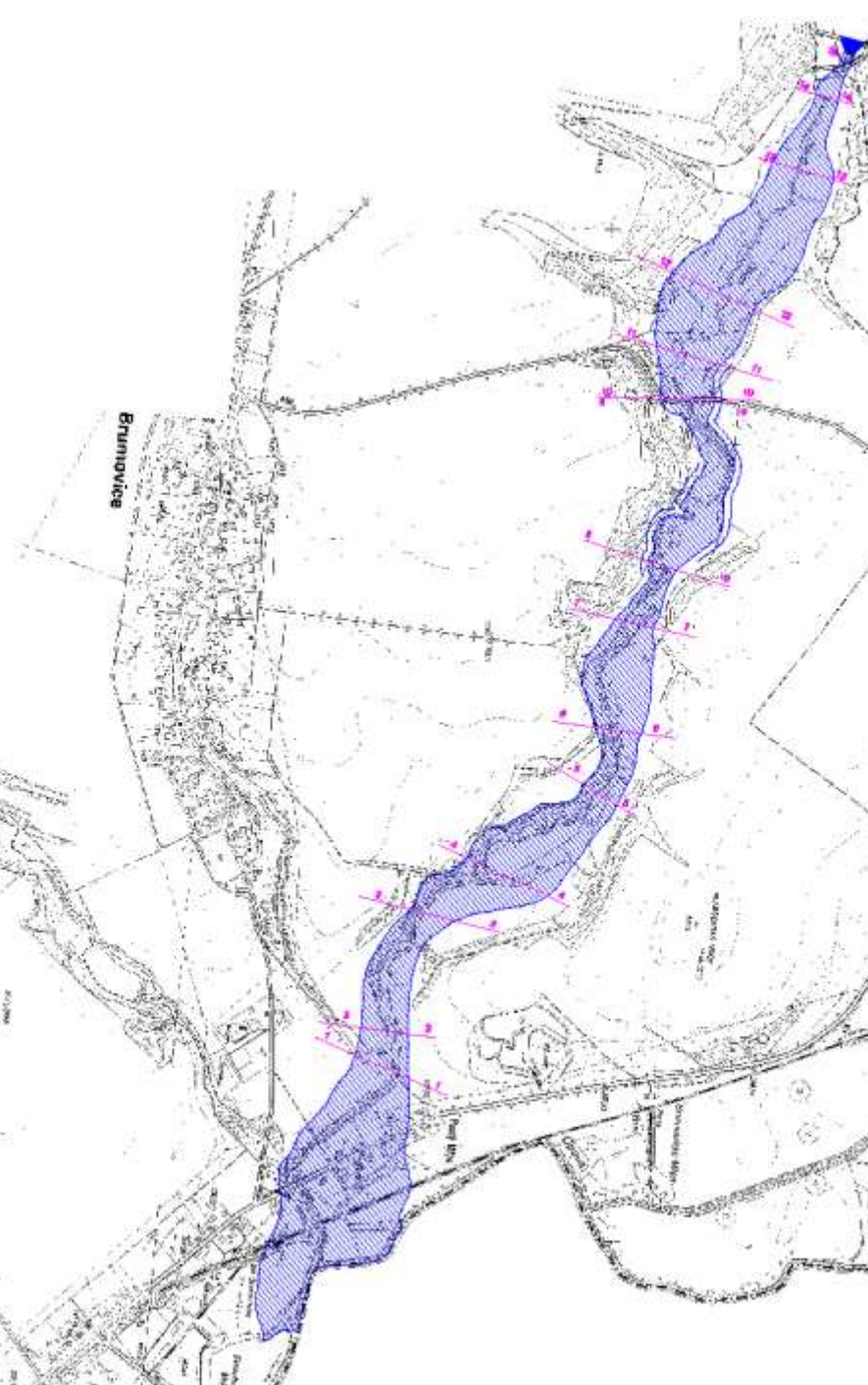
Hustopeče nad Bečvou– 2010

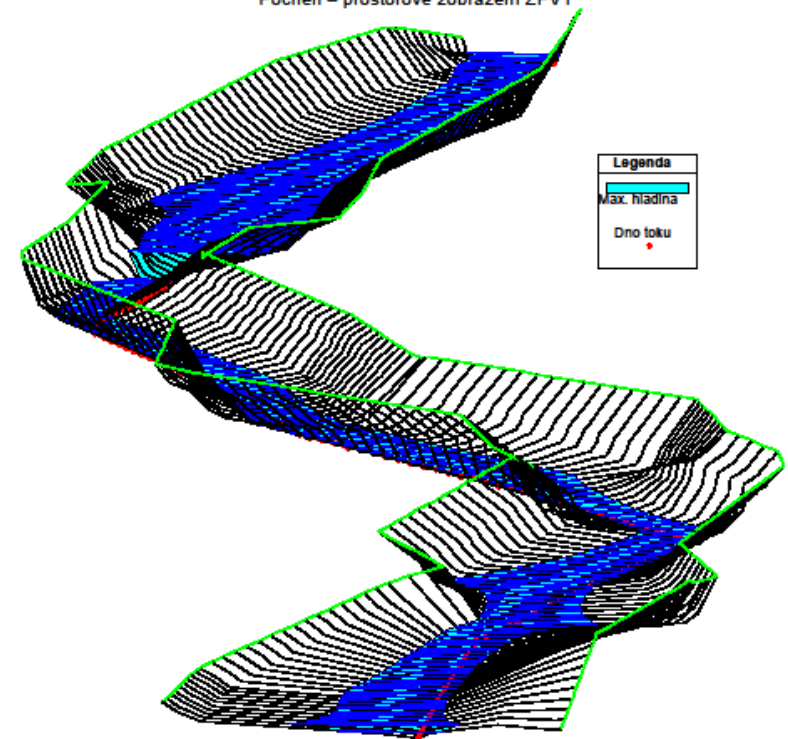
Hustopeče nad Bečvou – průchod vlny, zatopení při jejím průchodu

Prostorový průběh ZPV 1 při maximální hladině

Pochěž – prostorové zobrazení ZPV1

DĚKUJI ZA POZORNOST

Ing. Stanislav Žatecký

tel. 777 769 347

e-mail: zatecky@vdtbd.cz

www.vdtbd.cz